

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 20 oktober 2023
(OR. en)

14309/23

JAI 1328
FREMP 290
DIGIT 220
SOC 692
HYBRID 72
DISINFO 84

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	13399/23 + COR 1 + 13399/23 ADD 1
Ärende:	Rådets slutsatser om digital egenmakt för att skydda och upprätthålla grundläggande rättigheter i den digitala tidsåldern – Rådets slutsatser (20 oktober 2023)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om digital egenmakt för att skydda och upprätthålla de grundläggande rättigheterna i den digitala tidsåldern, som antogs av rådet vid dess 3976:e möte den 20 oktober 2023.

**RÅDETS SLUTSATSER OM DIGITAL EGENMAKT FÖR ATT SKYDDA
OCH UPPRÄTTHÅLLA GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER I DEN
DIGITALA TIDSÅLDERN**

Ingress

Europeiska unionens råd,

- a) **som erinrar om** fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 2, 3 och 6,
- b) **som erinrar om** fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 4.3, 8, 9, 16, 67.1, 151, 162 och 166.2,
- c) **som erinrar om** Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), som ger var och en rätt att fullt ut utnyttja sina rättigheter och möjligheter, och särskilt artiklarna 8, 11, 14, 15, 21, 23, 24, 25, 26, 36, 47, 51 och 52,
- d) **som erinrar om** att de grundläggande rättigheterna är hörnstenen i alla demokratiska samhällen, och att skyddet av dem, både online och offline, är avgörande för att säkerställa människans värdighet, som har blivit ännu mer utmanande i den digitala tidsåldern,
- e) **som erinrar om** årsrapporterna om genomförandet av stadgan, särskilt 2021 års rapport, som fokuserade på skyddet av grundläggande rättigheterna i den digitala tidsåldern,

- f) **som erinrar om** policyprogrammet för det digitala decenniet 2030, i vilket det bland annat fastställs att det europeiska digitala samhället bör ligga till grund för och stödja demokrati genom skydd av grundläggande rättigheter, en säker och öppen digital miljö samt tillgängliga och människocentrerade digitala offentliga tjänster, liksom administration,
- g) **som understryker** att det i den europeiska förklaringen om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet bekräftas att Europas digitala suveränitet bör bygga på främjande och skydd av grundläggande rättigheter, rättsstatsprincipen och demokrati, inkluderande, tillgänglighet, jämlikhet, resiliens, säkerhet och tillgång till tjänster, och att alla bör ha möjlighet att förvärva alla grundläggande och avancerade digitala färdigheter,
- h) **som erinrar om** Tallinndeclarationen om e-förvaltning (oktober 2017)¹, rådets slutsatser om att forma Europas digitala framtid (juni 2020)², ordförandeskapets slutsatser om stadgan om de grundläggande rättigheterna i fråga om artificiell intelligens och digitalisering (oktober 2020)³, uttalandet i Berlin om det digitala samhället och en värdebaserad digital förvaltning (december 2020)⁴ och Lissabonförklaringen om digital demokrati med ett syfte (juni 2021)⁵, med flera,
- i) **som välkomnar** det arbete som utförts av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, särskilt rapporten *Getting the future right: Artificial intelligence and fundamental rights*, årliga uppdateringar om civilsamhällets demokratiska utrymme i EU, forskning på områdena hat och innehållsmoderering online samt rapporten *Fundamental rights of older persons: ensuring access to public services in digital societies*,

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/ministerial-declaration-egovernment-tallinn-declaration>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0616\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0616(01))

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/46496/st11481-en20.pdf>

⁴ https://ec.europa.eu/isa2/news/eu-member-states-sign-berlin-declaration-digital-society_en

⁵ <https://www.lisbondeclaration.eu>

- j) **som noterar** det arbete som utförs av europeiska och internationella organisationer, såsom Europarådets kommitté för artificiell intelligens och kommission för effektivisering av rättsväsendet (Cepej), som antog en handlingsplan för 2022–2025 med titeln *Digitalisation for a better justice*,
- k) **som beaktar** att den digitala omställningen förändrar vårt sätt att kommunicera, relatera till varandra, arbeta, lära sig saker, få tillgång till tjänster och leva vårt dagliga liv, inbegripet hur våra grundläggande rättigheter påverkas och skyddas, och att enskilda personer endast kan ta vara på de möjligheter som den digitala omställningen erbjuder om de förvärvar lämpliga färdigheter och ges de nödvändiga verktygen,
- l) **som beaktar** att den föreslagna ambitionsnivån i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 är att viktiga offentliga tjänster erbjuds 100 % online för europeiska medborgare och företag senast 2030,
- m) **som erkänner** vikten av att främja tillgänglighet och behovet av att ta itu med den digitala klyftan⁶, som förvärrats av covid-19-krisen, och den ökade risken för utestängning,
- n) **som erinrar om** att ett av målen i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter är att minst 80 % av alla vuxna ska ha grundläggande digitala färdigheter senast 2030, en förutsättning för bättre inkludering och deltagande på arbetsmarknaden och i samhället i ett digitalt omvandlat Europa,
- o) **som bekräftar** att de grundläggande rättigheterna gäller på samma sätt online som offline, och att alla bör ha möjlighet och stöd att förvärva grundläggande digitala färdigheter för att kunna förstå och utöva sina rättigheter samt för att kunna utnyttja den fulla potentialen hos offentliga och privata tjänster, som i allt högre grad tillhandahålls online,

⁶ *Den digitala klyftan avser åtskillnaden mellan, å ena sidan, de som har tillgång till internet eller annan digital teknik och kan använda onlinetjänster och, å andra sidan, de som är utestängda från dessa tjänster. [Eurostats definition](#)*

- p) **som noterar**, i enlighet med den europeiska kompetensagendan, att 2023 är Europaåret för kompetens och att både människors och företags grundläggande digitala färdigheter och arbetskraftens specialiserade digitala färdigheter samt digitaliseringen av offentliga tjänster är en förutsättning för ett aktivt deltagande i det digitala årtiondet och unionens digitala suveränitet,
- q) **som åtar sig** att bygga vidare på en människorättsbaserad och människocentrerad digital omställning och principen om att ingen ska lämnas utanför, bland annat genom att bygga upp digitala offentliga tjänster som är inkluderande och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, äldre personer och personer i utsatta situationer, samt att främja en sådan strategi och anpassning till EU:s standarder internationellt,

Digital egenmakt för enskilda personer och nyckelsektorer

Europeiska unionens råd,

1. **påminner om** att den digitala omställningen måste bidra till att uppnå jämlikhet och ett rättvist och inkluderande samhälle i EU,
2. **understryker** att alla har rätt att få tillgång till väsentliga och viktiga offentliga och privata tjänster av god kvalitet, och att ett av digitaliseringens syften är att främja och underlätta tillgången till dessa väsentliga och viktiga tjänster,

3. **konstaterar** att 46 % av EU-medborgarna⁷ för närvarande saknar grundläggande digitala färdigheter, och att dessa personer för att överbrygga denna digitala klyfta, som kan vara en potentiell källa till fara och utestängning för medborgarna, men också ett hinder för utövandet av deras rättigheter, bör ha möjlighet och stöd att förvärva de digitala färdigheter som krävs för att få regelbunden och säker tillgång till internet och digitala produkter och tjänster.

Europeiska unionens råd uppmanar medlemsstaterna att inom ramen för sina befogenheter

4. **främja** tillräcklig mediekunnighet och digital kompetens genom utbildning och livslångt lärande för alla, som en rättighet att förvärva grundläggande och avancerade digitala färdigheter,
5. **öka ansträngningarna** för att överbrygga den digitala klyftan genom att minska klyftan mellan dem som har tillgång till pålitliga internettjänster och digitala verktyg och förmåga att använda dem, och dem som inte har det, med särskild uppmärksamhet på klyftan mellan stad och landsbygd och klyftan till följd av socioekonomisk status, funktionsnedsättning, ålder eller kön, genom att möjliggöra tillgång till snabb internetuppkoppling och digital teknik, med hjälp av unionsfinansiering,
6. **vidta alla lämpliga åtgärder** för att säkerställa att alla har lika tillgång till offentliga tjänster online, särskilt genom att erbjuda råd och stöd under hela processen vid surfande på offentliga webbplatser, användning av onlineformulär och inlämning av handlingar online, och genom att vid behov behålla icke-digitala alternativ för att se till att ingen lämnas utanför, med detta i åtanke även tillhandahålla säker tillgång genom lämpliga medel för digital identitet,

⁷ Endast när det gäller kvinnor ökar procentandelen till 49 %, medan den minskar till 43 % för män.
[https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_sk_dskl_i\\$DV_317/default/table?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_sk_dskl_i$DV_317/default/table?lang=en)

7. **öka medvetenheten** bland allmänheten, inklusive barn och ungdomar, på ett språk som är anpassat till deras behov, om vikten av att skydda deras integritet och personuppgifter i den digitala världen och ge dem kunskap om hur deras uppgifter samlas in, behandlas och används och hur de kan utöva sina rättigheter, inbegripet rätten att få tillgång till sina egna personuppgifter och rätten att bli bortglömd, och hur de konfigurerar sekretessinställningar och använder kryptering för att skydda sina egna personuppgifter,
8. **anta nödvändiga åtgärder** för att tillhandahålla särskilt skydd och/eller digitala färdigheter som är anpassade till behoven hos olika grupper av personer, såsom
 - **barn och ungdomar:** genom att inkludera digitalt innehåll av hög kvalitet i utbildningsprogram, inbegripet utbildningsprogram för lärare och ungdomsledare, underlätta tillgången till utrustning, ge dem de färdigheter och kunskaper som krävs för att kunna delta på ett säkert sätt i den digitala miljön, hjälpa dem bland annat att identifiera nätmobbning, grooming och andra former av trakasserier och brottslighet på nätet, sprida information om det stöd som finns tillgängligt för barn och ungdomar som är offer för brott på nätet, bekämpa aggressiva affärsmetoder, införa system för åldersverifiering för tillgång till onlineinnehåll och främja lämpliga skärmtidsgränser (i enlighet med artikel 24 i stadgan och med beaktande av EU:s strategi för barnets rättigheter),

- **äldre personer:** genom att stödja och tillhandahålla stöd och vägledning via den digitala omställningen för att hjälpa dem som behöver stöd för att få tillgång till väsentliga och viktiga onlinetjänster, använda nya sätt att kommunicera och utnyttja de möjligheter som internet erbjuder för underhållning, lärande, personlig berikning och daglig förvaltning, samtidigt som de görs medvetna om eventuella risker, såsom nätfiske, identitetsstöld och desinformation, och hur sådana risker kan minskas, och se till att de förstår hur de kan skydda sina personuppgifter (i enlighet med artikel 25 i stadgan),
- **kvinnor och flickor:** genom att säkerställa deras lika deltagande på det digitala området och deras tillgång till digitala färdigheter, vilket fortfarande är begränsat, genom att uppmuntra kvinnors och flickors deltagande inom digitalt entreprenörskap och inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och genom att intensifiera insatserna för att bekämpa våld mot och trakasserier av kvinnor och flickor på nätet, i syfte att minska den digitala klyftan och göra det möjligt för kvinnor och flickor att fullt ut dra nytta av den digitala omställningens möjligheter (i enlighet med artikel 23 i stadgan),
- **personer med funktionshinder:** undanröja hinder för digitala miljöer, särskilt genom att tillhandahålla de produkter och tjänster som krävs för att underlätta deras inkludering och deltagande i det digitala samhället (i enlighet med artikel 26 i stadgan och artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som EU har anslutit sig till),

- **personer som bor på landsbygden:** genom att underlätta tillgången till internet för samhällen i områden med mindre bredbandstäckning och färre digitala hjälpmedel,
- **socioekonomiskt missgynnade personer och personer i särskilt utsatta situationer:** genom att främja förvärv av digitala färdigheter och bekämpa digital utestängning och underlätta tillgången till offentliga förvaltningar,
- **arbetstagare:** genom att tillhandahålla tillräcklig och lämplig yrkesutbildning för att utrusta dem, särskilt kvinnor, för nya digitala arbetstillfällen och skydda dem mot arbetslöshet, ge alla möjlighet att anpassa sig till de förändringar som användningen av digitala verktyg på arbetsplatsen medför, inbegripet informations- och kommunikationsteknik (IKT) som används i arbetssyfte, genom kompetenshöjning och omskolning, samtidigt som rättvisa, hälsosamma och säkra arbetsvillkor och efterlevnad av arbetstagarnas rättigheter garanteras, inbegripet rätten att inte vara uppkopplad på digitala verktyg när de inte är i tjänst,
- **konsumenter:** genom att säkerställa deras förmåga att göra självständiga och välgrundade val och begränsa utnyttjandet av sårbarheter och snedvridningar, bland annat genom riktad reklam och mörka mönster i användargränssnitt,
- **väljare:** säkerställa att medborgarna är välinformerade och utrustade med mediekunnighet och digital kompetens, vilket krävs för att kunna använda sitt omdöme under komplexa förhållanden som påverkar den demokratiska sfären, särskilt genom att ta itu med informationsmanipulering och desinformation i samband med val eller som på annat sätt påverkar fria och rättvisa val, samtidigt som yttrandefriheten bevaras,

- **organisationer i det civila samhället, människorättsförsvarare och journalister:** genom att skydda dem från digitala hot och göra det möjligt för dem att effektivt stärka sin verksamhet för att främja grundläggande rättigheter även med hjälp av digitala verktyg, genom att främja yttrandefrihet, mediefrihet och mediepluralism samt tillgång till en tillförlitlig, öppen och diversifierad digital miljö och genom att främja deltagande, solidaritet och inkludering,
9. **tillhandahålla** kapacitetssupplyggnad och utbildning för att hjälpa aktörer inom nyckelsektorer för försvaret av de grundläggande rättigheterna – nämligen rättsväsendet och de brottsbekämpande myndigheterna – att upprätthålla de grundläggande rättigheterna och skydda enskilda personer även i den digitala världen, ge användarna effektiva offentliga tjänster av hög kvalitet på det rättsliga området och säkerställa att rättsväsendet alltid är öppet och tillgängligt,
 10. i detta avseende bör särskild uppmärksamhet ägnas den grundutbildning och fortbildning som ges till brottsbekämpande myndigheter och rättstillämpare, med fokus på att ytterligare främja en kultur som bygger på rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna, utöka digitaliseringen av rättsväsendet och stödja utvecklingen av digitala yrkeskunskaper, i linje med strategin för europeisk rättslig utbildning 2021–2024⁸,
 11. **anslå** tillräcklig finansiering – oavsett om den är nationell eller från unionens finansieringsprogram – för att stödja medieutbildning och digital utbildning och kompetensutveckling och underlätta tillgången till medel för detta ändamål.

Uppbyggnad av en säker digital miljö där de grundläggande rättigheterna skyddas

Europeiska unionens råd

12. **understryker** att skyddet av de grundläggande rättigheterna endast kan garanteras fullt ut genom tillhandahållandet av en rättvis, trygg, säker och öppen digital miljö där riskerna och hoten i den digitala miljön minimeras,
13. **konstaterar med oro** att desinformation och särskilt desinformation online sprids i stor utsträckning, vilket urholkar förtroendet för institutioner och media, motverkar allas rätt att få tillgång till bekräftad information och möjlighet att kunna fatta informerade beslut, utmanar demokratiska processer och bidrar till social polarisering,
14. **beklagar** den kraftiga och oroande ökningen av hatpropaganda, hatbrott och nätvåld under de senaste åren i Europa⁹ och beklagar att den ökade användningen av internet och sociala medier har underlättat spridningen av hatpropaganda på nätet, vilken i sin tur underlättas av att internetanvändare kan få mindre hämningar och utveckla en känsla av anonymitet,
15. **erinnrar** om att Europeiska unionen nyligen antog förordningen om digitala tjänster¹⁰, som fastställer regler om förmedlares skyldigheter och ansvarsskyldighet och syftar till att minimera skada på nätet och motverka risker på nätet genom att skapa harmoniserade rättsliga ramar för bekämpning av spridningen av olagligt och skadligt innehåll för att på så sätt stärka skyddet av grundläggande rättigheter på nätet,

⁹ Se exempelvis ECRI:s rapporter från 2019 och 2020 (en årlig studie på uppdrag av Europaparlamentets utredningsavdelning för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor) här: <https://rm.coe.int/ecri-annual-report2019/16809ca3e1> och här: <https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59>.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster).

16. **beklagar** att det civila samhällets aktörer, människorättsförsvarare och journalister, särskilt kvinnor, enligt uppgift i hög utsträckning utsätts för it-angrepp, näthot och trakasserier¹¹¹²,
17. **erinnrar** om att rätten till skydd av personuppgifter och rätten till integritet är viktiga grundläggande rättigheter i den digitala tidsåldern, som möjliggör skyddet av andra grundläggande rättigheter, däribland enskilda personers kontroll över hur deras personuppgifter används och delas samt deras rätt till telehemlighet vid kommunikation och avseende informationen på deras elektroniska anordningar,
18. **betonar** att även om artificiell intelligens (AI) kan ha betydande positiva effekter, exempelvis när det gäller att öka processers effektivitet och främja innovation och forskning inom olika livsområden, kan den också innebära stora utmaningar vad gäller skyddet av grundläggande rättigheter och bekämpningen av diskriminering om tillräcklig insyn saknas och den används utan lämpliga skyddsåtgärder och kvalitetskontroller,
19. **understryker** vikten av mediekunnighet och digital kompetens i kampen mot informationsmanipulation, inklusive desinformation, felaktig information, manipulativ propaganda och konspirationsteorier, samtidigt som yttrandefriheten och informationsfriheten skyddas.

Europeiska unionens råd uppmanar medlemsstaterna att inom ramen för sina befogenheter

20. **främja** en digital miljö som är gynnsam och rättvis för en inkluderande och pluralistisk offentlig debatt och hjälpa människor att kunna skilja på tillförlitliga och icke tillförlitliga informationskällor, upptäcka snedvridningar och propaganda och utveckla kritiskt tänkande för att på så sätt minska de skadliga effekterna av informationsmanipulering, inklusive desinformation,

¹¹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-protecting-civic-space_sv.pdf

¹² <https://www.osce.org/fom/safety-female-journalists-online>

21. **stödja** genomförandet och övervakningen av 2022 års stärkta uppförandekod om desinformation som bygger på 2018 års kod och samtidigt innehåller ambitiösa åtaganden och efterlyser ambitiösa åtgärder för att motverka desinformation online samt uppmanar branschen att uppfylla normer för självreglering för bekämpning av desinformation,
22. **fortsätta att bekämpa** hatpropaganda på nätet med fokus på bland annat behovet av att effektivt kriminalisera uppvigling till våld och hat, behovet av att alla förstår hur hatpropaganda påverkar enskilda personer och samhället, och på att identifiera och anmäla hatpropaganda, utbilda om digitalt medborgarskap och säkerhet på nätet, öka människors medvetenhet om att hatpropaganda är en kränkning av de grundläggande rättigheterna som kan få allvarliga konsekvenser och leda till fysiskt våld, stalkning, hot, objektifiering, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering, inklusive hatbrott, och att kan få en dämpande effekt på yttrandefriheten, särskilt för journalister, såväl som på deltagandet i den offentliga demokratiska debatten,
23. **stödja och övervaka** genomförandet av EU:s uppförandekod för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet, som har visat sig vara ett användbart verktyg för samarbete mellan myndigheter, organisationer i det civila samhället och tekniska plattformar inom innehållsmoderering, för att öka dess effektivitet,
24. **stödja** genomförandet av förordningen om digitala tjänster för att säkerställa en samstämmig tillämpning av de bestämmelser som ligger till grund för kampen mot olagligt och skadligt innehåll online i EU och öka allmänhetens medvetenhet om de mekanismer som finns för att anmäla olagligt och skadligt innehåll,

25. **stärka** de rättsliga och brottsbekämpande myndigheternas kapacitet att utreda och lagföra olagliga hatbrott och olaglig hatpropaganda online, bland annat genom att utbyta bästa praxis och fullt ut utnyttja verktyg och samarbetsplattformar, samtidigt som man främjar tillgänglig digital rättsskipning för alla,
26. **säkerställa** att de behöriga nationella tillsynsmyndigheterna har adekvata resurser och personal med adekvat utbildning i digitala färdigheter för att övervaka efterlevnaden av reglerna om dataskydd och integritet enligt den allmänna dataskyddsförordningen, direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och annan relevant unionslagstiftning och nationell lagstiftning, och inrätta särskilda informations- och upplysningskampanjer om dessa myndigheters roll och hur de kan hjälpa enskilda personer att skydda sina rättigheter, i enlighet med artiklarna 7 och 8 i stadgan, för att särskilt säkerställa respekt för privatlivet och familjelivet samt personlig integritet och individuell kontroll av uppgifter,
27. **vidta nödvändiga åtgärder** för att skapa framtidssäkrade och tekniskt neutrala tillsynssystem, som säkerställer att AI utvecklas och används på ett sätt som är inkluderande, hållbart, människocentrerat och intar en människorättsbaserad hållning, med beaktande av behovet av att alla görs medvetna om möjligheterna med AI, men också de risker och utmaningar som det innebär för grundläggande rättigheter, och hur dess komplexitet och brist på insyn kan göra det svårt att identifiera och bevisa möjliga kränkningar av rättigheter eller lagbrott samt spåra möjliga fel eller bristande funktion vad gäller systemet.

Europeiska unionens råd

28. **välkomnar** kommissionens arbete och initiativ för att främja digitala färdigheter bland enskilda personer i unionen och stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna, även i ett digitalt sammanhang, såsom
- årsrapporterna om genomförandet av stadgan, särskilt 2021 års rapport om skyddet av grundläggande rättigheterna i den digitala tidsåldern
 - meddelandet *Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet*, som ledde till antagandet av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030
 - handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter
 - den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)
 - EU:s handlingsplan för demokrati
 - 2022 års förstärkta uppförandekod om desinformation
 - 2016 års uppförandekod för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet
 - handlingsplanen för digital utbildning
 - lagstiftningsinitiativ och andra initiativ om artificiell intelligens, såsom skriften *Etiska riktlinjer för lärare avseende användningen av artificiell intelligens (AI) och data vid undervisning och inläring*
 - den europeiska kompetensagendan
 - strategin för europeisk rättslig utbildning
 - paketet om digitala färdigheter och digital utbildning

- riktlinjerna för främjande och utveckling av mediekunnighet
- strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030

Europeiska unionens råd uppmanar kommissionen att

29. **övervaka** genomförandet av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 för att säkerställa att strategins mål och syften – när det gäller digital kapacitet inom infrastruktur, utbildning och färdigheter samt den digitala omställningen av företag och offentliga tjänster – uppnås senast 2030,
30. **motverka** desinformation och olagligt innehåll online genom att övervaka och verkställa reglerna i förordningen om digitala tjänster och regelbundet utvärdera genomförandet av 2022 års förstärkta uppförandekod om desinformation och uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet, och försöka få berörda parter att följa de standarder och åtaganden som ingår däri, i syfte att skapa en mer transparent, säker och tillförlitlig onlinemiljö, med respekt för yttrandefriheten,
31. **fortsätta att skydda och stödja** organisationer i det civila samhället och människorättsförsvarare för att främja ett blomstrande digitalt demokratiskt utrymme i civilsamhället och bygga upp motståndskraften hos organisationer i det civila samhället och människorättsförsvarare att stå emot hot, inblandning och störningar online,
32. **fortsätta att stödja och samarbeta** med hela brottsbekämpningskedjan och berörda parter i medlemsstaterna, inom ramen för arbetet i EU:s högnivågrupp för bekämpning av hatpropaganda och hatbrott, och genom vägledning, utbyte av god praxis och finansiering,

33. **övervaka** de digitala principer och rättigheter som fastställs i den europeiska förklaringen om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet vid samarbete med medlemsstaterna, i syfte att uppnå de allmänna målen i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030, och beakta dessa principer och rättigheter i lagstiftningsinitiativ och insatser för teknisk utveckling,
34. **integrera** digital egenmakt i all relevant EU-politik eftersom digitala färdigheter i dag berör alla områden och därför är absolut nödvändiga för vår utveckling i det digitala samhället, och **stärka** integreringen av jämlikhet och grundläggande rättigheter i all relevant EU-politik med en digital komponent eftersom onlinevärlden och den digitala världen hör till de viktigaste arenorna för utövandet av grundläggande rättigheter i dagens samhälle,
35. **säkerställa** genomförandet av den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+) för att förbättra åldersanpassade digitala tjänster och säkerställa att alla barn skyddas, ges egenmakt och respekteras online, med beaktande av EU:s strategi för barnets rättigheter, särskilt del 5,
36. **stödja** initiativ som syftar till att främja utvecklingen av digital medvetenhet och digitala färdigheter genom finansieringsprogram, såsom ESF+; faciliteten för återhämtning och resiliens; programmet för ett digitalt Europa; programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden; programmet Rättsliga frågor; Fonden för ett sammanlänkat Europa och Erasmus+,
37. **öka medvetenheten om och sprida information** om unionsinitiativ på detta område, såsom den europeiska plattformen för digitala färdigheter och arbetstillfällen, som erbjuder information och resurser om digitala färdigheter samt utbildnings- och finansieringsmöjligheter.
-